

narismul lor, aria lor umanistă (despre calitatea scrisului nu discut). Copiind melodrama burgheză, teatrul de bulevard, comedia agreabilă a „anilor nebuni” de după primul război mondial, copiem o artă postrevoluționară, obosită, acomodată liniștii burgheze, conservatoare. Chiar și tehnica dramatică este uneori aceea a anilor douăzeci. Nu e plăcut să observi că adeseori spiritul revoluționar, înnoirile artistice, semnele viitorului vin de la scriitorii apusei, cind normal ar fi fost să se nască aici, în climatul nostru deschis înnoirilor. Teatrul revoluționar, are toate rațiunile să se producă aici, cu atât mai mult cu cît azi dispunem de forțe scriitoricești remarcabile și de o artă a spectacolului extraordinară. Fără curaj, fără, chiar, puțină nebunie nu se poate trece de propriile margini.

Sîntem convinși că dezbaterile cu privire la artă vor încuraja și în teatrul spiritul revoluționar pe care ni-l dorim.

Plenara lărgită a Comitetului Central a pus încă o dată, în lumină, prin cuvîntul secretarului general al partidului, relația dialectică dintre spiritul revoluționar și originalitatea artistică, dintre specificul național și universalitate: „Creația literar-artistică din patria noastră trebuie să fie originală, patriotică și umanistă. Numai așa va răspunde cerințelor poporului și totodată va contribui la îmbogățirea culturii și artei universale. Nu imitația, nu unificarea, ci diversitatea, redarea specificului propriu al fiecărui popor înseamnă adevărata creație artistică și literară”.

Dumitru SOLOMON

Contribuții la îmbogățirea vieții spirituale a țării

Scriu aceste însemnări sub impresia profundă pe care mi-a produs-o excepționala Expunere a secretarului general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la plenara lărgită a C.C. al P.C.R. din 1—2 iunie. Împreună cu toți membrii partidului nostru, cu toți oamenii muncii din țara noastră, consider că această Expunere încununează opera teoretică a marelui gînditor revoluționar, care conduce cu clarviziune și înțelepciune destinele partidului și ale patriei noastre, dezvoltă Programul partidului, Programul ideologic, în spiritul Congresului al IX-lea, cu noi teze și orientări, de o profundă originalitate, de o inestimabilă valoare, îmbogățind, astfel, însuși tezaurul universal al socialismului științific.

În însemnările care urmează, solicitate de revista „Teatrul”, doresc să mă refer la un domeniu care ocupă un loc important în procesul educațional, și anume la activitatea teatrală profesionistă și de amatori, care s-a dezvoltat în județul Timiș ca un factor de o tot mai amplă putere de influențare culturală, politică.

Examinînd retrospectiv bogata activitate teatrală timișoreană, putem aprecia,

acum, în lumina celui de-al doilea Congres al educației politice și culturii socialiste, că principalele orientări trasate artei scenice românești la Congresul din iunie 1976 au fost îndeplinite, cu înaltă răspundere și cu talent, de oamenii de teatru din județul Timiș.

Educarea politică și morală, dezvoltarea dragostei față de patria socialistă și față de partidul nostru comunist; consolidarea și adîncirea sentimentelor de frăție între oamenii muncii români, germani, maghiari, sîrbi și de alte naționalități, care conviețuiesc de veacuri pe meleagurile bănățene; dezvoltarea convingerilor materialist-științifice și combaterea concepțiilor obscurantiste, mistico-religioase; dezvoltarea gîndirii estetice a maselor, a dragostei acestora pentru frumos, ca atribute de fond ale personalității umane dezvoltate multilateral; promovarea cu precădere a dramaturgiei românești clasice și contemporane, a creației dramatice pe teme de actualitate, scrise de autori români sau aparținînd naționalităților conlocuitoare; creșterea sferei de cuprindere a maselor în sălile de spectacole de la sediile tea-

trelor, din centrele muncitorești și de la sate — iată *principalele direcții* care au călăuzit activitatea Teatrului Național, Teatrului Maghiar de Stat, Teatrului German de Stat, Teatrului liric, Teatrului de păpuși, activitatea teatrelor populare din Lugoj și Buziaș, a celor 315 formații teatrale de amatori din întreprinderile, din instituțiile și așezămintele culturale ale județului Timiș.

Fiecare dintre orientările tematice menționate ar putea fi ilustrată cu liste de piese care au constituit baza ideologică a celor 173 de premiere (dintre care 96 din dramaturgia autohtonă), montate de instituțiile teatrale profesioniste din Timișoara, în ultimele șase stagii.

Teatrele profesioniste din Timișoara s-au preocupat cu consecvență de cuprinderea în cât mai mare măsură a maselor în sfera lor de influență culturală. Astfel, în perioada care a trecut de la primul Congres al educației politice și culturii socialiste, colectivele artistice din oraș au prezentat 6833 de spectacole, în fața a 2.128.000 de spectatori din Timișoara, Lugoj, Buziaș, Deta, Sinnicolaul Mare, Jimbolia, din comunele județului Timiș, din Reșița, Caransebeș, Alba Iulia, Arad, Deva sau din Valea Jiului.

Pentru creșterea numărului de spectatori se desfășoară o activitate intensă. Astfel, Teatrul Național, Teatrul maghiar, Teatrul german, Teatrul liric și Teatrul de păpuși din Timișoara, în afara spectacolelor de la sediu și din numeroasele turnee, susțin nu mai puțin de 45 de stagii permanente în diverse localități (printre care menționăm cinci localități muncitorești ale Văii Jiului, unde este prezent cu regularitate Teatrul maghiar).

Firește, la această deosebit de rodnică activitate se adaugă contribuția permanentă a teatrelor timișorene la făurirea unor spectacole vibrante patriotice, cu prilejul sărbătorii noastre naționale, al zilei de 1 Mai, al unor aniversări și comemorări.

Teatrele din Timișoara au inițiat numeroase acțiuni de mare interes politico-educativ și estetic. Ne-am bucurat citind, în „Contemporanul” nr. 20/1982, Programul festivalurilor și colocviilor teatrale din țara noastră, alcătuit de Valentin Silvestru, și constatând că, probabil nu întâmplător, în fruntea listei, reputatul critic situa „Festivalul dramaturgiei românești de actualitate”, organizat, biala, la Timișoara, reunind spectacole cu piese a căror premieră a avut loc în ultimii doi ani.

De mare interes s-au bucurat în acești ani acțiuni ale Teatrului Național, cum au fost „Teatrul și catedra”, sau întâlniri ale actorilor cu colective de oameni ai muncii din „Întreprinderea prietenă”

(„Electrobanat”, „I.A.E.M., „Industria linii”, „Electrotimiș” ș.a.) sau cu studenții din centrul universitar.

Este remarcabilă colaborarea televiziunii cu Teatrul German de Stat din Timișoara, din al cărui repertoriu a înregistrat și difuzat, în ultimele șase stagii, 33 de spectacole. Numeroase acțiuni inițiază, de asemenea, Teatrul Maghiar de Stat, precum și Teatrul de păpuși: recitaluri actoricești, colocvii, debateri, spectacol „Caleidoscop”, programe muzicale de divertisment ș.a.

Toate acestea sînt, desigur, argumente ale eficienței activității colectivelor teatrelor din Timișoara. Principalul criteriu este însă, după opinia noastră, cel al *valorii*.

Ar fi, desigur, exagerat să spunem că tot ce s-a montat pe scenele Timișoarei se situează la loc de frunte. Colectivele teatrale se confruntă cu destule probleme și dificultăți, pe care nu e cazul să le evoc aici. Aș menționa doar un scăzut potențial regizoral la unele dintre teatre, o temporară scădere a nivelului de profesionalitate interpretativă la Teatrul german, unele dificultăți materiale. Dar nu acestea caracterizează stagiunile care au trecut de la primul Congres al educației politice și culturii socialiste, ci, dimpotrivă, succesele artistice și valoarea autentică.

O dovedesc nu numai sălile mereu pline și cronicile de teatru de atîtea ori elogioase. O confirmă și numeroasele distincții și aprecieri dobîndite în cadrul Festivalului național „Cîntarea României” sau în alte diferite întreceri artistice. Iată doar cîteva exemple: Premiul I pentru regie (Ioan Ieremia) și scenografie (Emilia Jivanov), precum și pentru cel mai bun spectacol, acordate, în 1981, în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”, spectacolului cu piesa *Studiul osteologic...* de D. R. Popescu; premiul I pentru spectacolul cu piesa *Mobilă și durere* de Teodor Mazilu, la Festivalul dramaturgiei actuale, în 1980, ambele puse în scenă la Teatrul Național. Numeroase premii au obținut și actorii Teatrului maghiar. Astfel, premiul I în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”, ediția 1979, a fost acordat actorului Matray László; la Colocviul teatrelor naționalităților conlocuitoare, în 1978, premiul I pentru interpretarea unui rol masculin a fost acordat lui Szélyes Imre, premiul I pentru scenografie, lui Virgil Miloia, pentru decorul piesei *Matca* de Marin Sorescu: la Festivalul de teatru contemporan, Brașov, 1980, premiul pentru cea mai bună interpretare a unui rol episodic a fost acordat lui Makra Lajos, iar Diploma pentru interpretarea unui rol masculin, lui Sinka Károly; la Colocviul teatrelor na-

ționalităților conlocuitori, în 1980, premiul pentru regie a fost conferit lui Cseresnyés Gyula, pentru spectacolul *Un leagăn pe cer* de Sütő András.

Viața teatrală a județului Timiș este îmbogățită de activitatea teatrelor populare de la Lugoj și Buziaș, ambele laureate ale Festivalului național „Cîntarea României”, precum și a celor 315 formații de amatori înscrise la faza de mase a ediției actuale a festivalului. Dintre formațiile de amatori, 37 dau spectacole în limba germană, 10, în limba maghiară, și 3, în limba sîrbă. Participarea publicului este stimulată și de o serie de manifestări de amploare cu caracter județean, printre care „Zilele teatrului de amatori” și „Zilele teatrului de păpuși” (ajunse la a patra, și, respectiv, a treia ediție), „Concursul județean al teatrului de comedie” (prima ediție), „Festivalul de teatru muncitoresc” (a treia ediție).

Teatrele populare din județ au prezentat, în perioada care a trecut de la primul Congres al educației politice și culturii socialiste, 473 de spectacole, cu peste 100.000 de spectatori, iar echipele de amatori, mai mult de 21.000 de spectacole, cu peste 1.600.000 de spectatori. La calitatea activității acestora o contribuție deosebită aduc regizori, scenografi, actori ai tuturor teatrelor profesionale din Timișoara, prin munca neobosită de îndrumare pe care o desfășoară.

Iată, așadar, cîteva dintre rezultatele cu care viața teatrală a Timișului s-a

prezentat la cel de-al doilea Congres al educației politice și culturii socialiste. Ele sînt rodul climatului de puternică emulație creatoare, instaurat, în 1976, de primul Congres.

Teatrele din județul Timiș promovează o artă care reflectă, într-o bogată paletă cromatică, trecutul nostru istoric, realitatea contemporană, succesele și bucuriile noastre, greutățile și lipsurile cu care ne mai confruntăm.

Instituțiile teatrale din acest județ, ca dealtfel cele din întreaga țară, nu prezintă viața contemporană idilic, în culori trandafirii. O astfel de prezentare, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, „este dăunătoare pentru dezvoltarea spiritului și combativității revoluționare a omului socialist”.

Înfăptuind politica Partidului Comunist Român în domeniul culturii, oamenii de teatru din Timișoara practică o artă cu adevărat revoluționară, care reflectă în mod veridic, nedeformat, realitatea, o artă cu contribuții majore la mobilizarea maselor, pentru perfecționarea oamenilor și a societății.

O asemenea artă a îmbogățit și îmbogățește viața spirituală a celor peste 700.000 de locuitori al județului Timiș și este o contribuție dintre cele mai valoroase la dezvoltarea gândirii politice, morale și estetice, a conștiinței socialiste a maselor.

Constantin POTINGA
secretar al comitetului județean
Timiș al P.C.R.

Un teatru viu și eficient

Mărturisesc că nu-mi sînt pe plac efuziunile nemăsurate, lipsa simțului critic, lauda de sine bombastică, automulțumirea paralizantă. Totuși, sînt de părere că prezentul artei teatrale românești poate fi calificat cu îndreptățire, în ansamblul său, ca dătător de încredere. În ultimele stagii — și la fel și în cea care se apropie de încheiere — s-au plămădit destul de multe spectacole importante, interesante, avînd ecou, deopotrivă, pe

scenele din Capitală și din provincie; nu au fost rare întreprinderile care au pus la încercare inventivitatea creatoare, acordîndu-i spații largi de desfășurare și dovedind îndrăzneală în actul de creație; a ajuns la pragul maturității o nouă generație de regizori, cu o gândire originală, în stare să valorifice eficient limbajul artei teatrale contemporane; s-au conturat profilurile cîtorva colective teatrale — în primul rînd, din-